



INDLAND

Kommunalt IT-system fratager automatisk borgere kontanthjælp i strid med loven

For Rune Kastrup Madsen kørte systemet videre og videre, uanset hvor mange gange han henvendte sig.



Rune Kastrup Madsen uden for den campingvogn, han bor i året rundt, med de mange breve. Dragør Kommune uretmæssigt har sendt ham med beskeden: "Din hjælp vil blive sat ned".

[LÆS OP](#)[ORDBOG](#)[TEKST](#)

AF
Jesper Tynell

24. MAJ KL. 18:16 | MERE END 30 DAGE GAMMEL

'Din hjælp vil blive sat ned.'

Sådan lyder den klare besked i de mange enslydende breve, som Rune Kastrup Madsen igen og igen har modtaget fra Dragør Kommune, selvom kommunen har slået fast, at han har så begrænset en arbejdsevne, at han ikke kan arbejde og derfor slet ikke må sættes ned i ydelse.

- Man har lavet et system, som automatisk sætter folk ned i ydelse. Helt automatisk. 'Vi tager lidt over 1.000 kroner om måneden af din ydelse' på et

uberettiget grundlag. Gentagne gange. Igen og igen, fortæller Rune Kastrup Madsen, da DR besøger ham i den campingvogn i Dragør, som han bor i året rundt.



Det er et IT-system, der helt automatisk spytter breve ud og truer borgerne med, at hjælpen bliver nedsat og i værste fald faktisk også nedsætter hjælpen, selvom det er i åbenbar og direkte strid med reglerne.

JOHN KLAUSEN, PROFESSOR I SOCIALRET

Han er ikke den eneste, der uretmæssigt og helt automatisk har fået besked om, at han vil blive trukket i kontanthjælp. Sagsbehandlingssystemerne i samtlige af landets kommuner er nemlig sat op til helt automatisk at tage kontanthjælp fra borgere, til trods for at de har en så begrænset arbejdsevne, at kommunerne slet ikke må fratage dem deres hjælp.

Det viser dokumenter, som DR Nyheder har fået indsigt i, og det bekræfter afdelingsleder i Jobcenter Randers, Per Damgaard Petersen:

- Hvis ikke vi griber ind, så vil systemet per automatik udskrive forkerte partshøringsbreve til borgeren, og der vil per automatik også blive reduceret forkert i borgerens ydelser.

Så systemet er sat op til automatisk at foretage sig noget ulovligt medmindre, I griber ind?

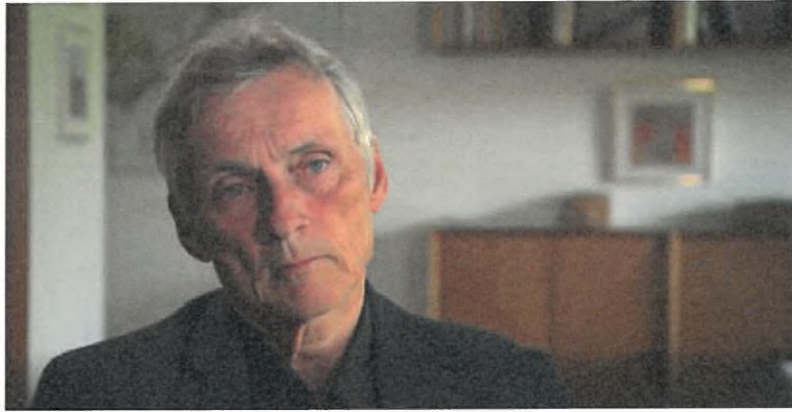
- Ja, medmindre vi griber ind. Lige præcis, forklarer afdelingsleder Per Damgaard Petersen.

Tusindvis af borgere sat ulovligt ned i hjælp

Tilbage i januar kunne DR fortælle

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/tusindvis-trukket-ulovligt-i-kontanthjaelp-kommuner-har-vidst-det-et-aar-uden>, at tusindvis af kontanthjælpsmodtagere landet over ulovligt er blevet frataget en del af deres kontanthjælp. Nu kan en automatik i systemet altså være med til at forklare hvorfor.

LÆS OGSÅ: [Tusindvis trukket ulovligt i kontanthjælp: Kommuner har vidst det et år uden at reagere](#)



Jeg kan godt forstå, at man som borger synes, at man bliver intimideret, hvis man gang på gang modtager brev, og der ikke sker noget som helst med ens henvendelse, siger Asger Villemoes Nielsen, velfærdsdirektør i Dragør Kommune.

Det fremgår blandt andet af en gennemgang, som Randers Kommune har lavet af området. Kommunen har undersøgt, hvorfor en række borgere ulovligt har fået sænket deres kontanthjælp i henhold til den såkaldte 225-timers-regel til trods for, at kommunens sagsbehandlere har indberettet til IT-systemerne, at borgerne har en så begrænset arbejdsevne, at de skal undtages fra denne regel. Her spiller det ofte en rolle, at systemerne automatisk skrider til handling på den dato, som sagsbehandlerne oprindeligt har indtastet, har Randers Kommune konstateret.

- Den største fejlkilde, det er, at vi ikke har fået forlænget den her indberetning, og dermed går systemet så ud og reducerer ydelsen, fortæller Per Damgaard Petersen.

Systemet sender inden da også automatisk parthøringsbreve ud til borgerne med besked om, at de snart vil blive trukket i deres kontanthjælp. Det gælder også i situationer, hvor borgerne reelt har en så begrænset arbejdsevne, at det vil være ulovligt at fratage dem hjælp. De fleste af de breve, som Randers Kommune har sendt, burde således ikke være sendt ud, forklarer Per Damgaard Petersen.

- Vi har sendt tre gange så mange parthøringsbreve ud, som vi rent faktisk har truffet afgørelser. Og det er jo fordi, at der ikke har været et grundlag for det, siger han.

Angst og panik-anfald

I campingvognen i Dragør har Rune Kastrup Madsen uretmæssigt modtaget en hel stribe af den slags "trusselsbreve", som han kalder dem.



Jeg ringer til min sagsbehandler ved jobcentret og forklarer hende, at jeg har modtaget det her brev. Det synes jeg er sært. For jeg mener ikke, at jeg er underlagt 225-timersreglen. Det giver hun mig ret i. Men så modtager jeg et brev til. Og jeg kontakter kommunen igen. Og jeg modtager et brev mere. Og sådan fortsætter det igennem omkring 1½ år.

RUNE KASTRUP MADSEN, BORGER I DRAGØR KOMMUNE

I syv af brevene har Dragør Kommune igen og igen gentaget præcis den samme ordlyd – "Din hjælp vil blive sat ned" – til stor gene for hans liv, forklarer han.

- Første gang jeg modtager det, bliver jeg meget nervøs, fortæller Rune Kastrup Madsen, der har autisme og lider af angst.

- Så det fører til nogle panikanfald, indtil jeg får kontaktet min sagsbehandler ved kommunen, beretter han.

Men selvom Rune Kastrup Madsen hver gang ringer til sin sagsbehandler og gør opmærksom på, at han ikke skal trækkes i kontanthjælp, modtager han alligevel kort tid efter bare et nyt "trusselsbrev", forklarer han:

- Uanset hvad jeg gjorde, og uanset hvor mange henvendelser, jeg kom med, så kom de bare automatisk ind i min e-Boks, fortæller Rune Kastrup Madsen.

BREVE FRA DRAGØR KOMMUNE TIL RUNE KASTRUP MADSEN:

2020.02.10: "Din hjælp vil blive sat ned pr. 1. april 2020"

Dem der ikke hele tiden ringer mister penge

Rune Kastrup Madsens vedvarende telefonopkald til kommunen medfører, at han hver gang har fået forhindret, at kontanthjælpen i praksis er blevet sat ned. Men de borgere, der ikke reagerer på de mange breve i deres e-Boks, risikerer derimod automatisk at miste en del af deres kontanthjælp. Også selvom det er i strid med loven, forklarer professor i socialret ved Aalborg Universitet, John Klausen:

- Konsekvensen af det her system bliver jo, at selvom der ikke er noget grundlag for at nedsætte hjælpen, så betyder det, at hvis borgeren ikke reagerer på alle de her breve, der kommer i pågældendes e-Boks, så bliver hjælpen nedsat. Til trods for at der ikke er grundlag for det, og til trods for at

kommunen ikke har nye oplysninger om, at vedkommende faktisk har fået en arbejdsevne, konstaterer John Klausen.



Man gør det besværligt for borgerne at kræve deres ret. Så kan man trække dem i ydelser, og så bliver der sparet penge. Og det er de svageste borgere i Danmark, vi taler om her. Dem der har sværest ved at komme på arbejdsmarkedet.

RUNE KASTRUP MADSEN, BORGER I DRAGØR KOMMUNE

Efter at have set nærmere på en udvalgt gruppe enlige kontanthjælpsmodtageres sager, har Dragør Kommune konstateret, at kommunen ulovligt har frataget 27 borgere hjælp. Hvor mange af dem, der er blevet trukket helt automatisk, fordi de ikke har reageret på brevene i deres e-Boks, ved kommunen dog ikke, forklarer velfærdsdirektør i Dragør Kommune, Asger Villemoes Nielsen:

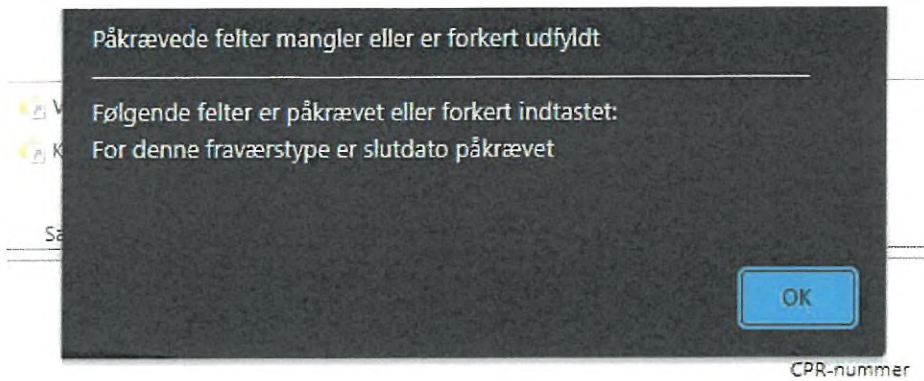
- Det ved vi faktisk ikke. Vi havde 27 borgere – fandt vi ud af – borgere, som uretmæssigt havde fået nedsat deres ydelse siden 2017.

Og nogle af dem kan godt være blevet sat ned, fordi de har fået et brev, men ikke har fået reageret på brevet?

- Det er en mulighed, fortæller han.

Sagsbehandlere skal opfinde fiktive slutdatoer

Problemet opstår blandet andet, fordi jobcentrenes IT-systemer i dag er indrettet, så sagsbehandlerne på forhånd både kan og skal indtaste en dato for, hvornår en borger med begrænset arbejdsevne igen vil kunne arbejde. Men det er reelt ikke til at vide, om en borger får sin arbejdsevne igen og i givet fald hvornår. Derfor er sagsbehandlerne nødt til at indtaste en fiktiv slutdato for overhovedet at få lov til at undtage en uarbejdsdygtig borger fra at blive trukket i kontanthjælp. Det forklarer afdelingsleder i Jobcenter Randers, Per Damgaard Petersen, og viser hvordan på sin computerskærm:



Sagsbehandlerne skal på forhånd indtaste en fiktiv slutdato, selvom ingen ved, hvornår og hvornår borgeren eventuelt ikke længere har en meget begrænset arbejdsevne.

- Jeg er nødt til at sætte en slutdato ind for at kunne undtage borgeren fra 225-timers-reglen. Men jeg ved jo ikke på forhånd, hvornår borgerens arbejdsevne vil ændre sig. Så jeg er nødt til at taste en fiktiv slutdato ind, siger han og indtaster en fiktiv dato og tilføjer:

- Det er et problem. Fordi når den slutdato så nærmer sig, så vil borgeren automatisk få udsendt et parthøringsbrev, og ydelsen vil automatisk blive reduceret, hvis ikke der er nogen, der griber ind.

Derfor vil Randers Kommune ikke alene have afskaffet det nuværende krav om, at man altid på forhånd skal indtaste en slutdato i IT-systemet. Kommunen vil have ændret systemet, så man slet ikke kan indtaste en sådan dato på forhånd:

- Man bør fjerne muligheden for at sætte en slutdato helt, således at man helt undgår utilsigtet at reducere ydelsen for en borger som har en begrænset arbejdsevne, forklarer Per Damgaard Petersen og Asger Villemoes Nielsen, tilføjer:

- Det er jo klart, at hvis man fjerner det felt, hvor man kan sætte en dato ind, som genererer en automatisk udsendelse af et brev til en borger, så undgår man jo den problematik, som du har snakket med en borger om her i Dragør.

Kommuner burde have løst problemet for længst



Det er klart kommunernes ansvar, at nogle borgere uretmæssigt har fået nedsat hjælpen, siger John Klausen, professor i socialret ved Aalborg Universitet.

Men automatikken i IT-systemerne kan ikke undskylde de mange kommuner, der ulovligt har frataget borgere kontanthjælp og uretmæssigt har sendt borgere breve med besked herom. "Det burde kommunerne klart have reageret imod" ved ikke hele tiden at indtaste nye slutdatoer kort tid ude i fremtiden, påpeger professor i socialret, John Klausen.

- Vi har her et IT-system, der stiller krav om, at man sætter en slutdato ind, selvom det er noget, der ikke har en slutdato; nemlig at borgeren har en meget begrænset arbejdslevne. Det vil sige, at kommunen jo selvfølgelig kan gøre det rigtige, nemlig at sætte en eller anden slutdato meget, meget langt ude i fremtiden, for eksempel ved borgerens folkepensionsalder. Fordi så havde man undgået at belejre borgeren med parthøringsbreve og i sidste ende med en nedsættelse af hjælpen, hvis borgeren ikke reagerer, siger John Klausen og understreger:

- Det er klart i strid med god forvaltningsskik at indsætte en slutdato, der kan komme til at ramme borgeren.

Dermed deler juraprofessor John Klausen den oplevelse, som Rune Kastrup Madsens har af de mange korte, tidsbegrænsede udskydelser, han igen og igen er blevet mødt med, hver gang han har fået tilsendt et nyt brev og har kontaktet sin sagsbehandler én gang til.

- Jeg kan ikke forstille mig, at det er lovligt. For mit handicap ændrer sig ikke. Der er ikke nogen tidsbegrænsning på det. Det er en situation, der løbende skal vurderes af kommunens medarbejdere og ikke blot ved, at et computersystem beslutter sig for det på grund af en dato, siger Rune Kastrup Madsen.

Sparer 1.000 kroner om måneden per borger

Dragør Kommune har med de mange telefonopkald fra Rune Kastrup Madsen godt været klar over, at kommunen er blevet ved med uretmæssigt at sende ham breve med besked om, at hans kontanthjælp vil blive sat ned, men har alligevel ikke gjort noget ved det, konstaterer han:

- Medarbejderne i jobcenteret og medarbejderne i ydelsesteamet har i hvert fald været bevidste om det, siger Rune Kastrup Madsen.



Det er ikke i overensstemmelse med lovens intentioner, at man sender parthøringsbreve ud, hvis der slet ikke er noget at parthøre om. Så er det jo ikke i overensstemmelse med loven.

PER DAMGAARD PETERSEN, AFDELINGSLEDER I JOBCENTER RANDERS

Det medgiver velfærdsdirektør i Dragør Kommune, Asger Villemoes Nielsen.

- Vi kan jo ikke have undgået at vide det, siger han og tilføjer, at han dog ikke er klar over, hvorfor kommunen alligevel har ladet det fortsætte:

- Jeg skal ikke kunne sige det i det konkrete tilfælde. For det ved jeg simpelthen ikke, siger han.

Den eneste forklaring, Rune Kastrup Madsen kan få øje på, er hensynet til kommunens økonomi.

- Når kommunerne automatisk sætter deres systemer op til at sende de her brev ud på den måde, så tænker jeg, at der er nogen, der tænker mere på bundlinjen end på at hjælpe borgerne, siger han.

Holder arbejdsløse med begrænset arbejdsevne til ilden

Kommunen sparer således lidt over 1.000 kroner om måneden for hver ugift kontanthjælpsmodtager uden børn, der automatisk bliver sat ned i kontanthjælp, oplyser juraprofessor John Klausen.



Det er klart, at det vil betyde en lavere udgift for kommunen

PER DAMGAARD PETERSEN, AFDELINGSLEDER I JOBCENTER RANDERS

- Med det her system, hvor hjælpen helt automatisk bliver nedsat, så har man jo opnået det, at kommunen faktisk kommer til at spare nogle penge, hver eneste måned en borger ikke reagerer, siger han.

Men velfærdsdirektøren i Dragør Kommune afviser, at det skulle være årsagen til kommunens adfærd.

- Der er ikke nogen økonomisk bagtanke i at sætte systemet op på en bestemt måde. Ikke fra vores side i hvert fald, siger Asger Villemoes Nielsen, men tilføjer samtidig om automatikken i det landsdækkende system:



Jeg synes, at det er en glidebane med den slags automatiserede systemer om så vigtige ting, siger Rune Kastrup Madsen.

- Typisk når man sætter systemer op, er der jo altid en grund til, hvordan man gør det. Og der kan der jo sagtens være en tanke om, at man skal følge op på

borgeren for hele tiden at være opmærksom på, at borgeren skal i arbejde om muligt. Det kunne være en logisk forklaring.

Så du tænker, at den automatik, der er i systemet i dag, godt kan stamme fra, at man vil holde borgerne til ilden, så at sige?

- Det vil være et rent gæt fra min side, for jeg aner det ikke. Men det kunne være en plausibel forklaring, ja, siger Asger Villemoes Nielsen.

Kommunernes opgave at rette op på systemet

De tre softwarefirmaer, der har udviklet kommunernes IT-systemer, bekræfter over for DR, at systemerne kræver, at en sagsbehandler på forhånd altid skal sætte en slutdato på en borgers begrænsede arbejdsevne, og at systemerne bruger denne slutdato til helt automatisk at sænke borgernes kontanthjælp og sende breve ud med besked om, at hjælpen vil blive sat ned.

Kravet om altid på forhånd at indtaste en slutdato stammer fra et fjerde IT-system, som Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) står for. Men det vil styrelsen nu ændre, efter DR har set nærmere på automatikken.

- Efter STAR er blevet opmærksom på, at denne fraværsregistrerings slutdato oversendes automatisk til ydelsessystemet til borgerens risiko, har STAR valgt ved næste systemopdatering at fjerne kravet om, at der skal angives en slutdato, skriver Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering til DR.



Man bør fjerne muligheden for at sætte en slutdato helt, således at man helt undgår utilsigtet at reducere ydelsen for en borger som har en begrænset arbejdsevne, siger Per Damgaard Petersen, afdelingsleder i Jobcenter Randers.

Men det løser ikke i sig selv problemet at lave denne ændring i styrelsens system. Hvis man vil fjerne automatikken og muligheden for på forhånd at indtaste en sådan slutdato, skal kommunernes IT-systemer også laves om. Styrelsen understreger derfor, at det er "en kommunal opgave at rette op på den nuværende systemløsning."


Kommunernes Landsforening (KL) vil ikke svare på, om foreningen vil have fjernet automatikken og muligheden for på forhånd at indtaste en slutdato for borgers begrænsede arbejdsevne, sådan som for eksempel Randers Kommune ønsker det, og juraprofessor John Klausen mener, at man bør gøre.


Men KL oplyser, at foreningen er i dialog med styrelsen og andre om, hvorvidt og hvordan systemet eventuelt bør laves om og tilføjer:

- Indtil det bliver implementeret, foreslår KL kommunerne at sætte en slutdato langt ude i fremtiden, for eksempel ved borgerens overgang til folkepension, så fejlen ikke opstår, skriver KL til DR.

Foreløbig kører systemet altså videres, sådan som det også gjorde for Rune Kastrup Madsen.

- Det stoppede ikke før, jeg kom ud af kontanthjælp og over på revalidering, forklarer han.

 [FACEBOOK](https://www.facebook.com/share.php?url=https%3A%2F%2Fwww.dr.dk%2Fnyheder%2Findland%2Fkommunalt-it-system-fratager-autorborgere-kontanthjaelp-i-strid-med-loven) [u=https%3A%2F%2Fwww.dr.dk%2Fnyheder%2Findland%2Fkommunalt-it-system-fratager-autorborgere-kontanthjaelp-i-strid-med-loven](https://www.facebook.com/share.php?url=https%3A%2F%2Fwww.dr.dk%2Fnyheder%2Findland%2Fkommunalt-it-system-fratager-autorborgere-kontanthjaelp-i-strid-med-loven)

 [TWITTER](https://www.twitter.com/share?url=https%3A%2F%2Fwww.dr.dk%2Fnyheder%2Findland%2Fkommunalt-it-system-fratager-autorborgere-kontanthjaelp-i-strid-med-loven&text=Kommunalt%20IT-system%20fratager%20automatisk%20borgere%20kontanthj%C3%A6lp%20i%20strid%20med%20) [url=https%3A%2F%2Fwww.dr.dk%2Fnyheder%2Findland%2Fkommunalt-it-system-fratager-autorborgere-kontanthjaelp-i-strid-med-loven&text=Kommunalt%20IT-system%20fratager%20automatisk%20borgere%20kontanthj%C3%A6lp%20i%20strid%20med%20](https://www.twitter.com/share?url=https%3A%2F%2Fwww.dr.dk%2Fnyheder%2Findland%2Fkommunalt-it-system-fratager-autorborgere-kontanthjaelp-i-strid-med-loven&text=Kommunalt%20IT-system%20fratager%20automatisk%20borgere%20kontanthj%C3%A6lp%20i%20strid%20med%20)

 KOPIER LINK

BREAKING: Al-Qaeda's leder dræbt i Afghanistan